

JAVASLAT

Gácsér Kalazant Ambrus életműve, tevékenysége

települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette: Pető Piroska, Balatonfüred, 2016. november

I. A javaslattevő adatai: Pető Piroska, 8230 Balatonfüred, Jókai u. 15.

halomhegy83@gmail.com, www.balatonitaj.com

II. A nemzeti érték adatai

1. A nemzeti érték megnevezése: Gácsér Kalazant Ambrus életműve, tevékenysége

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: kulturális örökség

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Örvényes, Pannonhalma

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik: települési értéktár, Örvényes

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Gácsér Kalazant Ambrus, OSB (Örvényes, Zala vm., 1877. jan. 3.-Pannonhalma, 1965.

márc. 19.) Szülei: Gácsér János és Timár Veronika

Örvényes szülötte, életútja példás, tevékenysége említésre méltó, a család és a faluhoz kötődők számára értéket képvisel.

Balatonfüred-Fürdő a Bencés rend kezében volt közel kétszáz éven át, a Tihanyi Apátság birtokaihoz tartozott. Gácsér Kalazant Ambrus a teológiát Pannonhalmán végezte, tanár és pap lett. A 20. század első felének markáns bencés egyénisége. Jómódú, gazdálkodó családban született, középiskoláit a veszprémi piaristáknál végezte, majd 1896-ban lépett a bencések közé. Sopronban volt tanár, közben lelkipásztor Füssön és Celldömölkön. Minden munkahelyén tevékeny, munkás és kezdeményező életet folytatott. 1914-1926 között Komáromban, a felvidéki birtokok jószágkormányzójaként tevékenykedett. Az apáti méltóságot többször visszautasította. A felkínált kitüntetések szintén elhárította magától. 1926 és 1929 között perjel és jószágkormányzó volt Pannonhalmán, itt a gazdasági ügyek legfőbb irányítója,

főjóságkormányzó maradt. Életének egy sajátosan nehéz és szép feladata kezdődött azzal, hogy Balatonfüredet 1934-ben a Bencés Rend bíróság útján visszaszerezte (előtte bérelték hosszú ideig, nem volt közvetlen irányítás alatt). A rendtársak előtt ő tűnt legalkalmasabbnak, hogy 1935 januárjától megbízást kapjon Füred átvételére és vezetésére. Hallatlan munkabírás, éleslátás, lelkiismeretesség jellemezte, valamint hősies puritanizmus. Négy és fél éven keresztül nehéz munkával helyreállította a több szempontból már hanyatló fürdőt és a biztos fejlődés útjára állította. Elgondolása az volt, hogy Füredet modern, európai világfürdő színvonalára emelje. 1939-ben felmentették Füred vezetésétől, mert főjóságkormányzó kellett a központba. Közben Füredre is irányult a figyelmé. A háború és az új politikai rendszer kihívás elé állította a Rendet, Füred akkor maradhatott tulajdonában, ha azonnali újjáépítést és üzembe állítást végeznek. Ekkor úgy határoztak, hogy a hősies feladattal Gácsér Kalazantot bízzák meg. 1946-47-ben Füreden áldatlan állapotok fogadták. 1947 elején rengeteg nehézség tódult elé, elhatározta, hogy 71 évesen lemond. Tihanyba került, itt élt nyugdíjasként, a hivatalos iratokat rendezte, megírta önéletrajzát, visszaemlékezéseit. Az 1949-es államosítás Füred-fürdőnek is véget vetett. 1950-64 között aszófői lelkész volt. 1965-ben szülőfalujába vonult vissza és szinte remeteéletet élt. Végsoeletestségében Pannonhalmára kényszerült visszaköltözni, ahol pár hónapig élt még. Látszólag élete minden törekvése, munkája összeomlott, de érdemei feledhetetlenek.

Információk és további részletes történeti leírás:

Balatonfüred-Fürdő Bencés kézben 1743-1949 között (Sólymos Szilveszter OSB, 2003.)

Intézkedési javaslat: A jelentős személyiség tevékenysége elismerésére célszerű volna emléket állítani a településen, megemlékezni a falu híres szülöttéről valamilyen arra alkalmas formában.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett: A település híres szülötte, szellemi természetű értéket képvisel.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája:

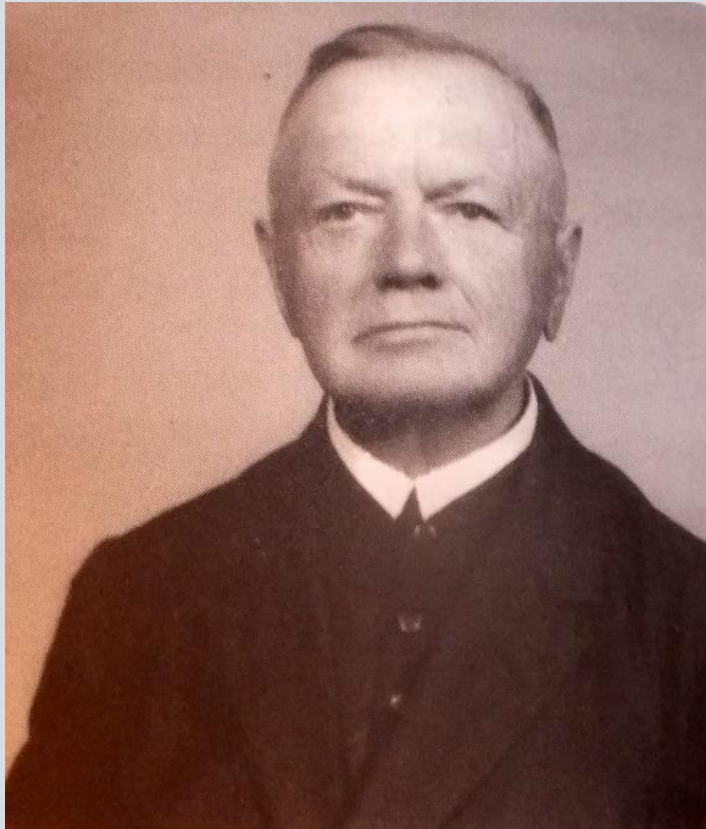
<http://lexikon.katolikus.hu/G/G%C3%A1cser.html>

Balatonfüred-Fürdő Bencés kézben 1743-1949 között (Sólymos Szilveszter OSB, 2003.)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. Mellékletek

1. Fénykép

forrás: Balatonfüred-Fürdő Bencés kézben 1743-1949 között (Sólymos Szilveszter OSB, 2003.)

2. Szakértői ajánlás: A falu számára fontos, tiszteletre méltó személyiség, életút.

3. A fotó forrása: Balatonfüred-Fürdő Bencés kézben 1743-1949 között (Sólymos Szilveszter OSB, 2003.)